

Netbeheer Nederland

Anna van Buerenplein 43
2595 DA Den Haag

Postbus 90608
2509 LP Den Haag
070 205 50 00
secretariaat@netbeheernederland.nl
netbeheernederland.nl

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
T.a.v. mevrouw S.Th.M. Hermans
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Kenmerk

BR-2024-2081

Datum

8 juli 2024

Behandeld door

Patrick van Dongen

E-mail

pvandongen@netbeheernederland.nl

Doorkiesnummer

070 205 50 000

Onderwerp

Consultatie Besluit procedurele versnelling elektriciteitsprojecten

Geachte minister Hermans,

Met deze brief maakt de vereniging Netbeheer Nederland (NBNL), namens elektriciteitsnetbeheerders in Nederland, graag gebruik van de mogelijkheid haar reactie te geven op de consultatie van de Aanwijzing elektriciteitsprojecten vanwege zwaarwegende maatschappelijke belangen.

Nederland heeft één van de meest betrouwbare energiesystemen ter wereld. Onze energie-infrastructuur vormt een fundament voor onze maatschappij en is randvoorwaardelijk voor de grote uitdagingen waar we met elkaar voor staan. Nederland kent een enorme woningbouwopgave, de ambities op het vlak van klimaat en energietransitie zijn hoog en het bedrijfsleven werkt aan duurzame economische groei. Door de toenemende vraag naar en aanbod van energie is een snelle uitbreiding van de energie-infrastructuur cruciaal binnen de beperkte ruimte in ons land. De investeringen van netbeheerders in de energienetten groeien van 4 miljard euro in 2022 naar 8 miljard euro per jaar vanaf 2025. Daarmee bouwen we o.a. meer dan 100.000 kilometers kabel en hoogspanningslijnen en 300 hoogspanningsstations.

Kortom: we zijn bezig met de grootste verbouwing van Nederland ooit. Om deze verbouwing zo spoedig mogelijk te laten verlopen, en daarmee de energietransitie te versnellen en netcongestie te verhelpen, is versnelling rondom de vergunningsverlening cruciaal.

Netbeheer Nederland heeft dan ook met interesse kennisgenomen van het besluit en onderschrijft het beoogde doel van het besluit: versnelling van de vergunningverlening. Graag geven wij in deze reactie enkele punten mee.

Met vriendelijke groet,

Hans-Peter Oskam
Directeur Beleid & Energietransitie

Uitbreiding van het toepassingsbereik

In de artikelsgewijze toelichting wordt op bladzijde 23 omschreven voor welke specifieke deelactiviteiten de omgevingsvergunning onder de werkingssfeer van de AMvB valt. Dit zijn de omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit of uit het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden. Hierdoor is de versnelde beroepsprocedure niet van toepassing op alle besluiten die benodigd zijn voor de uitvoering van een project. Een uitzondering vormt de situatie waarin niet-aangewezen omgevingsvergunningen gelijktijdig worden aangevraagd met omgevingsvergunningen die wel zijn aangewezen in deze AMvB. Deze afbakening is gekozen vanwege de wens de werklast bij de ABRvS te beperken. Zoals eerder door netbeheerders aangegeven is deze afbakening onwenselijk, juist vanwege het beoogde doel van de AMvB. Om elektriciteitsprojecten zoveel mogelijk te kunnen versnellen, ligt het voor de hand alle omgevingsvergunningen die benodigd zijn voor deze projecten onder het toepassingsbereik van de AMvB te laten vallen.

De netbeheerders verwachten de komende jaren (tijdens de transitieperiode waarin alle tijdelijke omgevingsplannen door gemeenten zullen worden omgebouwd naar een omgevingsplan dat aan alle eisen uit de Omgevingswet voldoet) nog vaak een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (Bopa) te gaan aanvragen wanneer de bestemmingsplannen die overeenkomstig art. 22.1 Ow nu het tijdelijk deel van het omgevingsplan vormen (oftewel de in het omgevingsplan toebedeelde functie) een transportstation niet toelaten. Bijvoorbeeld omdat aan de gronden de bestemming "Agrarisch", "Groen", "Natuur", "Wonen" etc is toegekend. Met een dergelijke omgevingsvergunning voor een Bopa, wordt de ruimtelijke strijdigheid ten opzichte van het omgevingsplan opgelost.

Wanneer door de verleende Bopa het project ruimtelijk is vergund, volgt nadat het technisch ontwerp is uitgekristalliseerd (veel) later de omgevingsvergunningen voor de bouwactiviteit (art. 5.1, lid 2 onder a Ow en omgevingsplanactiviteit bouwwerken op grond van het omgevingsplan/Bruidsschat), waarmee dus toepassing wordt gegeven aan art. 12.27a Bkl om zo vergunningverlening te faseren. De geformuleerde tekst van de AMvB lijkt zich echter niet te lenen voor deze werkwijze, waardoor een relevant besluit (immers in de praktijk wordt het ruimtelijk besluit het vaakst aangevochten, aangezien dit de ruimtelijke basis vormt voor het project) niet profiteert van de beoogde procedurele versnelling.¹

Immers, naar de lezing van NBNL wordt enkel de specifiek aangeduide omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit bouwwerken en de bouwactiviteit aangewezen en niet, los daarvan, een omgevingsvergunning voor het buitenplanse afwijken van de toegedeelde functie of de daarbij geldende gebruiksregels.

Daarnaast komt het geregeld voor dat een netbeheerder een binnenplanse omgevingsplanactiviteit aanvraagt voor bijvoorbeeld een hogere bedrijfscategorie. Wanneer het transformatorvermogen van een station wordt opgehoogd volgt uit de toepassing van de Handreiking 'Bedrijven en milieuzonering' van de VNG en de bijbehorende Staat van Bedrijfsactiviteiten dat het station in een hogere milieucategorie wordt ingedeeld. Als het omgevingsplan deze hogere milieucategorie niet direct toestaat, moet hiervoor een vergunning worden aangevraagd. Doorgaans kent het omgevingsplan de mogelijkheid via een omgevingsvergunning binnenplans een of twee hogere categorieën toe te staan, mits voldaan kan worden aan de van toepassing zijnde binnenplanse afwijkregels. Ook de omgevingsvergunning voor binnenplans afwijken zou onder de opgenomen regeling moeten vallen om de versnelling van de realisatie van projecten te bereiken.

Daarnaast ligt het, om elektriciteitsprojecten zoveel mogelijk te kunnen versnellen, voor de hand om ook de andere omgevingsvergunningen die benodigd zijn voor deze projecten onder het toepassingsbereik van de AMvB te laten vallen. In de praktijk is het gezamenlijk aanvragen van omgevingsvergunningen ten behoeve van ruimtelijke ordening en die ten behoeve van bijvoorbeeld een capaciteit bij complexere projecten niet altijd mogelijk. In die gevallen volgen de niet-aangewezen omgevingsvergunningen de reguliere procedure. Ze zijn echter wel noodzakelijk om het project te kunnen realiseren. Bovendien is het voor belanghebbenden onduidelijk en daarmee onvoordelig als het

¹ Tabel B uit de Nota van Toelichting lijkt wel te suggereren dat een omgevingsvergunning (als "afwijking van het omgevingsplan" wel onder het Besluit valt.

Kenmerk
BR-2024-2081

Datum
20 juni 2024

ene besluit om het project te realiseren versneld verloopt en het andere besluit de reguliere procedure volgt.

Het verzoek van de netbeheerders is dus alle omgevingsvergunningen voor de aangewezen projecten onder deze AMvB te scharen zodat hiermee zoveel mogelijk kansen worden geboden voor versnelling van de procedures voor elektriciteitsprojecten. Dit kan worden bereikt door geen specifieke deelactiviteiten te noemen. Hieronder doen de netbeheerders een voorstel voor een gewijzigd artikel I.

ARTIKEL I

Het Omgevingsbesluit wordt als volgt gewijzigd:

Na artikel 10.26f (aanwijzing woningbouwprojecten) wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 10.26g (aanwijzing elektriciteitsprojecten)

1. Als besluiten als bedoeld in artikel 16.87a van de wet worden aangewezen voor zover het gaat om de aanleg, de uitbreiding, het onderhoud of de aanpassing van een transmissie- of distributiesysteem voor elektriciteit als bedoeld in artikel 1.1 van de Energiewet met een spanningsniveau gelijk aan of groter dan 25 kilovolt:
 - a. de vaststelling of wijziging van een omgevingsplan;
 - b. de beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning.
2. PM – Monitoring en evaluatie van aanwijzing.
3. Dit artikel vervalt op 1 januari 2032.

Uitbreiding toepassingsbereik projecten met spanningsniveau vanaf 21 kV

Daarnaast is het de wens van de netbeheerders om de toepassing van het Besluit te verruimen en voor transportstations uit te gaan van een spanningsniveau gelijk aan of groter dan 21kV, in plaats van 25 kV.

NBNL voorziet de komende jaren ook een aantal 21 kV transportstations te zullen bouwen. Voor wat betreft de ruimtelijke impact zijn dergelijke stations vergelijkbaar met de transportstations van 25 kV of hoger. Ook deze stations zullen planologisch moeten worden ingepast. In de voorgestelde tekst (spanningsniveau gelijk aan of groter dan 25 kilovolt) profiteren deze stations niet van de procedurele versnelling die dit Besluit mogelijk maakt.

Als de regeling voor transportstations wordt uitgebreid naar 21 kV, zal dit voor het aantal projecten dat eerder is opgegeven (p. 8 van de NvT) niet substantieel wijzigen.

Overige opmerkingen/kennelijke verschrijvingen

Pagina	Opmerkingen
Algemene toelichting, pagina 4 en 5	Onder aan bladzijde 4 en boven aan bladzijde 5 van de algemene toelichting staat dat voor sommige elektriciteitsprojecten van provinciaal belang reeds een provinciaal projectbesluit wordt voorgeschreven op grond van de Omgevingswet. De netbeheerders zijn niet bekend met een dergelijke bepaling. In voetnoot 7 wordt verwezen naar het provinciale MIEK. Dat een elektriciteitsproject in een PMIEK van provinciaal belang wordt geacht, betekent niet dat het bevoegd gezag hiermee standaard bij de provincie ligt. In specifieke gevallen kan het bevoegd gezag worden toegewezen aan de provincie indien dit voordelen biedt, maar dit wordt niet voorgeschreven vanuit de Omgevingswet. Ons verzoek is dit tekstdeel te nuanceren, net zoals in de eerste zin van paragraaf 2.3 van de algemene toelichting.

Algemene toelichting, pagina 5	Op deze pagina wordt gesproken over een looptijd van de investeringsplannen van netbeheerders van 2022 tot 2032. Het actuele Investeringsplan van TenneT kent een looptijd van 2024 tot en met 2033.
Algemene toelichting, pagina 8	Voetnoot 23 op bladzijde 8 benoemt de regionale netbeheerders met hun respectievelijke werkgebieden. Er ontbreekt een vermelding van het feit dat Overijssel binnen het werkgebied van Enexis valt, terwijl Zeeland in het werkgebied van Stedin ligt.
Algemene toelichting, pagina 8	Paragraaf 2.3 van de algemene toelichting bevat de volgende zin: <i>‘Ook heeft de landelijke netbeheerder aangegeven in voorkomende gevallen ook projecten die zich op een spanningsniveau onder 220kV bevinden zoveel mogelijk mee te nemen in aanvragen om toepassing van de projectprocedure.’</i> TenneT gaat ervanuit dat hier bedoeld wordt op rijksprojectprocedures. Het verzoek is dit te verduidelijken. Voor 110- en 150kV-projecten kan immers ook een provinciale of gemeentelijke projectprocedure worden doorlopen, zonder dat er een raakvlak is met een 220- of 380kV-project.
Algemene toelichting, pagina 8	In voetnoot 22, behorend tot bovengenoemde zin, wordt het volgende genoemd: <i>‘Van belang is nog wel dat gemeenten verschillend omgaan met ondergrondse infrastructuur, waarbij kabels voor 100/150kV al snel ondergronds worden aangelegd en deze niet altijd met een functie in een omgevingsplan zijn opgenomen.’</i> In Nederland is 110kV-infrastructuur aanwezig, geen 100kV-infrastructuur. Ook liggen kabels per definitie ondergronds. Dit in tegenstelling tot lijnen die in masten hangen. Daarnaast is in de Staalkaart Elektriciteit en Gas in het Omgevingsplan de borging van ondergrondse hoogspanningskabels via een omgevingsplan opgenomen als uitgangspunt. Aangezien de aanleg van deze kabelverbindingen onder de Omgevingswet omgevingsvergunningvrij is voor de omgevingsplanactiviteit, zou het achterwege blijven van opname in een omgevingsplan ertoe leiden dat deze hoogspanningsinfrastructuur zonder publiekrechtelijk besluit wordt aangelegd. Het verzoek is de tweede zin uit voetnoot 24 te nuanceren of te verwijderen.
Algemene toelichting, pagina 17	In paragraaf 5.3 wordt gesproken over externe veiligheidscontouren rond TenneT-infrastructuur. Het hoogspanningsnet valt echter niet onder de werkingssfeer van de externeveiligheidswetgeving, aangezien dit gericht is op het vermijden van het overlijden van personen. Wel bestaat er beleid omtrent veiligheidsafstanden tussen TenneT-assets en risicovolle functies, zoals windturbines, met het oog op bescherming van vitale infrastructuur. Het kan wenselijk zijn deze veiligheidsafstanden te borgen in ruimtelijke plannen. Het verzoek is derhalve om te spreken over ‘veiligheidscontouren’ in plaats van ‘externe veiligheidscontouren’.
Artikelsgewijze toelichting, pagina 23	Op bladzijde 23 (onder Omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit) wordt gesteld dat via een omgevingsvergunning kan worden zorggedragen voor de bescherming van een kabeltracé na aanleg. Dit is onjuist. Enkel een omgevingsplan kan via beperkende regels een kabelverbinding publiekrechtelijk beschermen. Een omgevingsvergunning is gericht op het toestaan van een activiteit, niet op het beschermen van bijvoorbeeld een hoogspanningsasset in de gebruiksfase.

Kenmerk
BR-2024-2081

Datum
20 juni 2024

Artikelsgewijze toelichting, pagina 23	In de laatste alinea van deze pagina wordt gesuggereerd dat een omgevingsvergunning vereist is voor aanleg van ondergrondse kabelverbindingen. TenneT en EZK hebben eerder overleg gehad over dit onderwerp. Uit het Besluit bouwwerken leefomgeving (artikelen 2.27 en 2.29) volgt dat voor ondergrondse kabelverbindingen geen verplichting geldt voor zowel een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit (technisch deel) als voor een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Deze uitzonderingen genoemd in artikel 2.27 en 2.29 Bbl zijn een voortzetting van de uitzonderingen genoemd in artikel 2 onderdeel 18 onder d van bijlage II bij het Besluit Omgevingsrecht (Bor). De exacte implicaties van deze vrijstelling voor de aanleg en instandhouding van kabels zijn momenteel onderdeel van overleg tussen TenneT en EZK. Het verzoek is daarom de betreffende tekst op bladzijde 23 van de artikelsgewijze toelichting te nuanceren.
---	--